

MAASEUTU.FI

Mikä on valtakunnallisten kehittämis- ja
koordinaatiohankkeiden rooli
maaseudun kehittämisohjelmassa?

Marianne Selkänaho, MMM

15.9.2020

Valtakunnalliset hankkeet

- Tietyt teemat nousevat niin tärkeiksi, että niitä kannattaa edistää valtakunnallisesti.
- Toisaalta pienet toimialat, joiden toimijat ovat erillään pitkin maata, voivat hyötyä paremmin yhteisestä valtakunnallisesta hankkeesta.
- Rahoituskauden aikana avataan hakuja, jotka keskittyvät teemoihin, joita kulloinkin halutaan vahvistaa, ja joihin rahoitusta halutaan suunnata. Ideahaut valituista teemoista julkaistaan yleensä kerran vuodessa.
- Valtakunnallisten hankkeiden tulokset ovat hyödynnettävissä koko maassa, ei ainoastaan paikallisesti.
- Valtakunnalliset hankkeet ovat nopeasti tarpeeseensa reagoivia ja ketteriä täsmäpanostuksia ajankohtaisiin teemoihin

Koordinaatiohankkeet

- Koordinaatiohankkeet on valittu teemoihin, joihin haetaan paljon maaseutuohjelman rahoitusta.
- Koordinaatiohankkeet ovat valtakunnallisia ja luovat verkostoja oman teemansa sisällä.
- Koordinaatiohankkeet auttavat yksittäistä hanketta toimimaan paremmin ja tuovat lisää tehokkuutta koko alalle.
- Koordinaatiohankkeiden teemoina on olleet: hyvinvointiyrittäjyys, green care, maaseudun energiayrittäjyys, energiatehokkuus, matkailu, lähiruoka, ruokasektori, ilmastonmuutokseen varautuminen, luomu ja luonnontuotteet

MAASEUTU.FI

Valtakunnalliset kehittämishankkeet ja
koordinaatio tulevaisuudessa

Marianne Selkänaho, MMM

15.9.2020

A close-up photograph of a person's hands holding a large bunch of fresh, vibrant green basil leaves. The person is wearing a blue and white checkered shirt. The background is a blurred green field, suggesting an outdoor agricultural setting. The lighting is bright and natural, creating a soft bokeh effect in the background.

Yhteisen maatalous- ja maaseutupolitiikan tavoitteet kansallisesti

Kansallisen CAP-valmistelun tavoitteet

Aktiivisen maatalouden ja ruuantuotannon edistäminen

Ilmasto- ja ympäristöviisas maatalous

Uudistuva ja monipuolinen maaseutu

Kansalliset CAP27-tavoitteet maaseudun kehittämisessä

Enemmän koettua hyvinvointia ja kilpailukykyisempää elinkeinotoimintaa

Moni-
puolinen
kehittäminen

Parempi
kilpailukyky

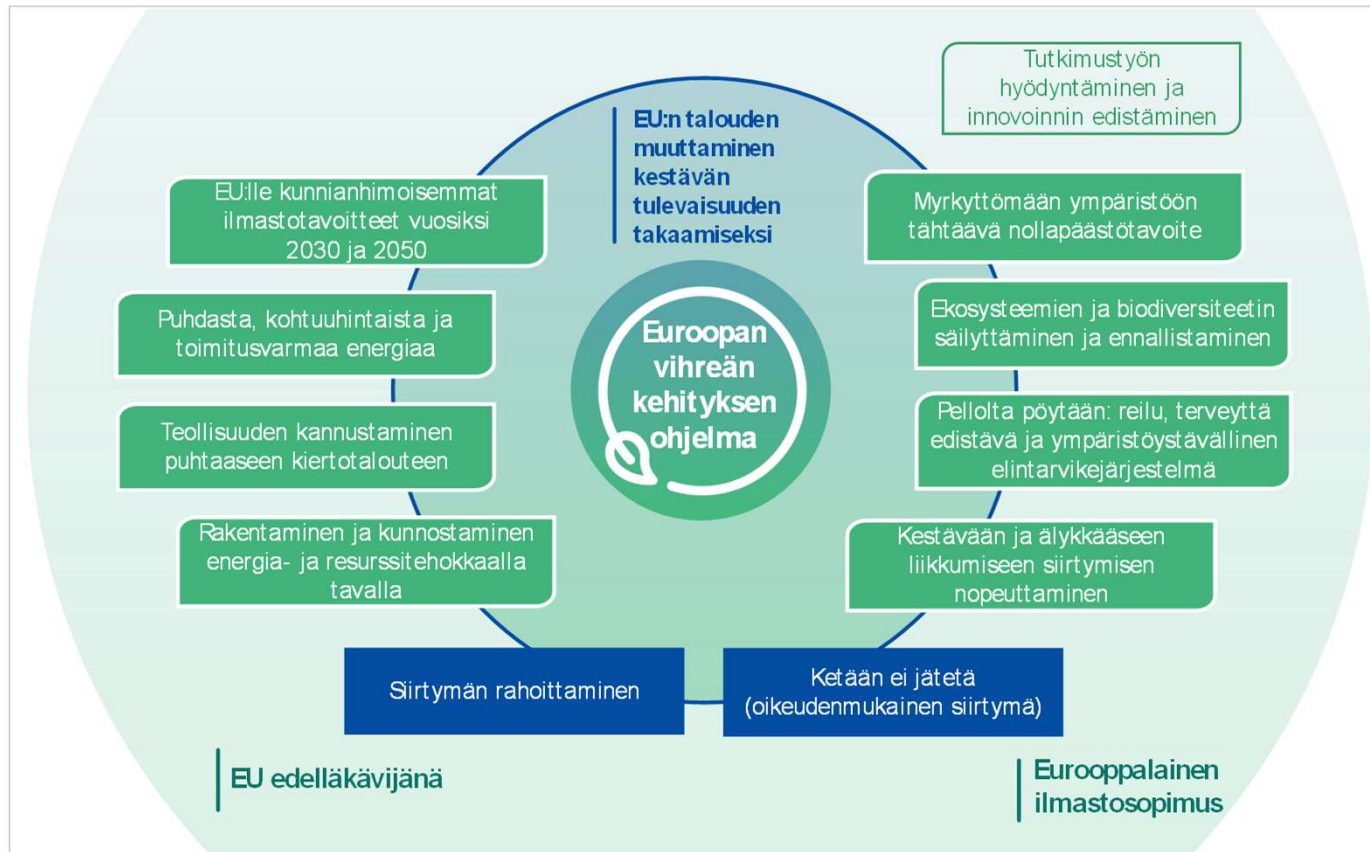
Uudistuva ja
moni-
puolinen
elinkeino-
toiminta

Parempi
saavutettavuus
nopeilla ja
varmoilla
laajakaista-
yhteyksillä

Monipuolisia
palveluita.
Laajaa
yhteistyötä.
Älykkäitä kyliä.

Vahvaa
yhteisö-
lähtöistä
paikallista
kehittämistä.

Green deal: Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

Lähde: EU komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelma COM(2019) 640 final, s.3 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/DOC/?uri=CELEX:52019DC0640&from=FI> 29.9.2020

Pelloilta pöytään -strategia

- Tehostaa viljelijöiden toimia
 - kestävämpään ruokajärjestelmään siirtymisessä
 - ilmastonmuutoksen torjumisessa
 - ympäristön suojelemisessa ja
 - biodiversiteetin säilyttämisessä
- Varmistaa, että ruoka tuotetaan edullisesti ja kestävästi
 - *Vaatii tutkimus ja neuvontaa*
 - *Panostuksia maatalouden digitalisaatioon, neuvontaan ja nopeiden laajakaistayhteyksien rahoitukseen*
 - *Seurattava vaikutuksia myös maaseudun elinvoimaisuuteen*
- Turvata alkutuottajien toimeentulo ja ruokaturva
- Vähentää elintarvikkeiden tuotannon, jalostuksen ja vähittäiskaupan ympäristövaikutuksia

Esimerkkejä:

- *Uudet liiketoimintamahdollisuudet*
- *Biopohjaisen kiertotalouden mahdollisuudet*
- *Uusiutuvan energiankäytön ja energiatehokkuuden lisäämistä*
- *EIP-ryhmät*

29.9.2020

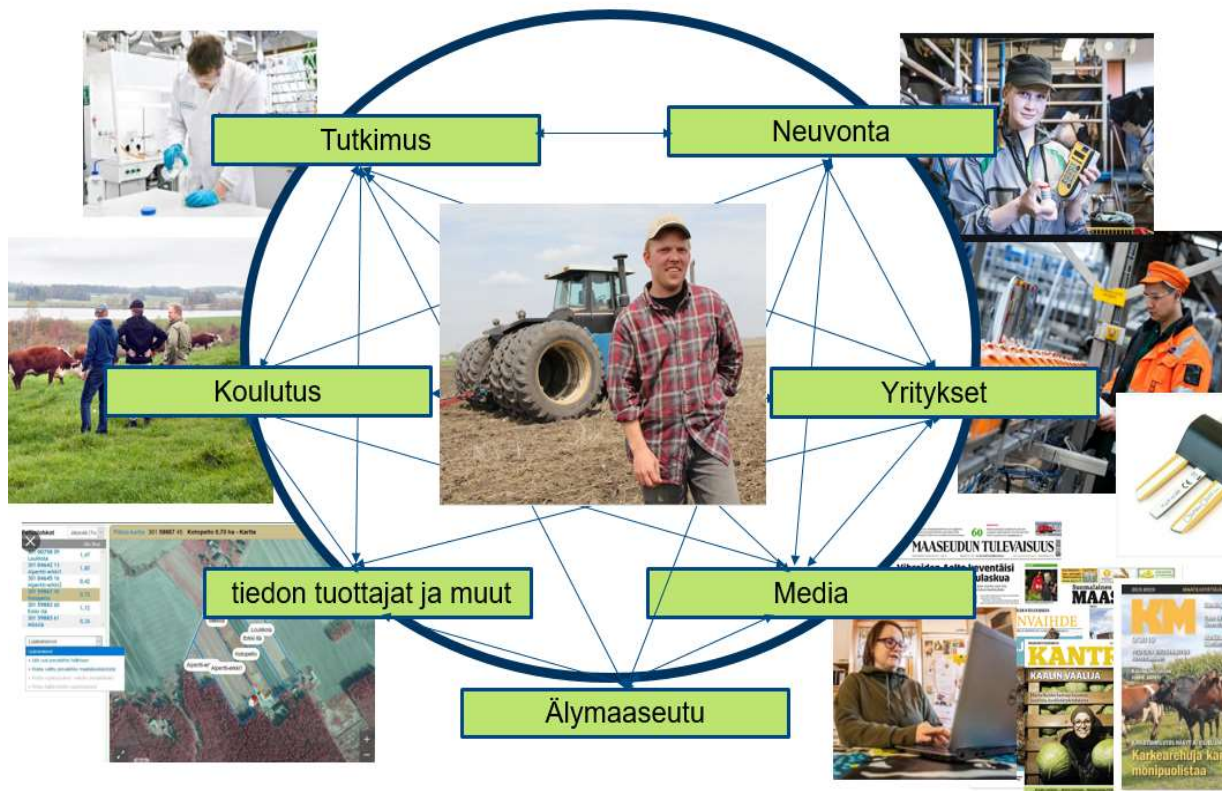
EU:n Rural 2040 –visio

- Komissio julkaisi 17. kesäkuuta **raportin demografisen kehityksen vaikutuksista Euroopassa** (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_en).
- Väestö vähenee ja ikääntyy, saavutettavuuden haasteet, alhainen tulotaso, palveluita ei ole riittävästi saatavissa
- Mikä on maaseutualueiden pitkän aikavälin visio? Maaseutualueiden rooli yhteiskunnassa, maaseutualueiden tulevaisuus? Mitä innovatiivisia ja kestäviä ratkaisuja on löydettävissä?

29.9.2020

AKIS, osaaminen ja kilpailukyky

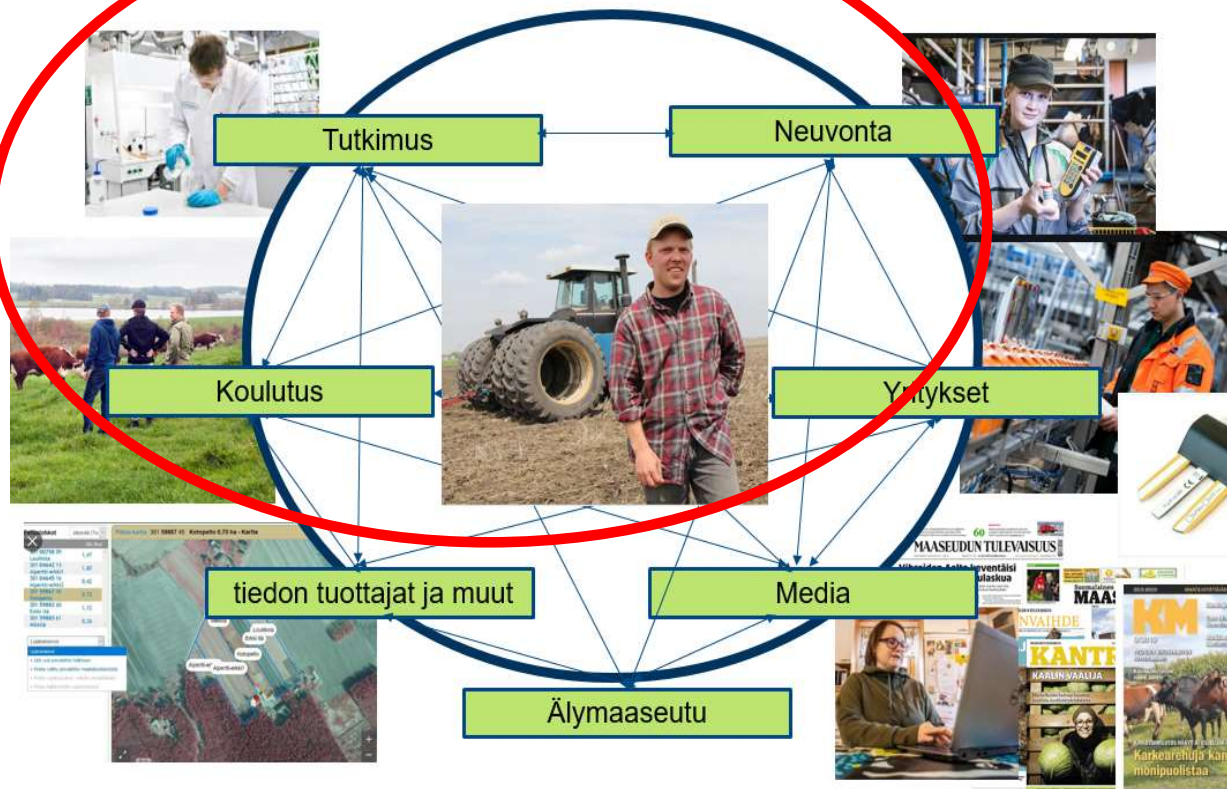

Osaamisella ja TKI –toimilla selkeä painotus tulevan kauden CAP-valmistelussa.

Kytkeytyy keskeisten strategioiden
Green Deal
Digitalisaatio
Maaseudun kehitys
toteutukseen.

AKIS = Agricultural Knowledge and Innovation System
EU: Maatalouden Osaamisen ja Innovaatioiden Systemi

Älymaatalous; osaaminen ja digitalisaatio

- **Osaaminen** on oleellinen tekijä elinkeinojen kilpailukyvyille.
- **Tiedon** pitäisi liikkua paremmin toimijoiden välillä ja viljelijän tavoittaa se nopeammin ja tehokkaammin.
- Viljelijät kokevat olevansa kaukana tutkimuksesta ja että käytännön tarpeita ei kuulla.
- Viljelijöiden taloushallinta ja johtamisosaaminen on heikkoa.
> perussyynä tilojen ongelmiin.
- Koulutuksella ja neuvonnalla haasteita, joita pitää yhteistyöllä ratkoa.
- Toimijoiden yhteistyön pitää tiivistyä ks. Karhisen raportti > Hallitusohjelma [MAASEUTU.FI](https://www.maa-seutu.fi)

AKIS = Agricultural Knowledge and Innovation System

FI: Maatilatalouden Osaamisen ja Innovaatioiden Ekosysteemi

• Ja vielä laajemmin: **ARKIS**, eli *Maatilatalouden ja Maaseudun*

Innovaatioiden Ekosysteemi

Ympäristö - Kansalliset hankkeet ja ohjelmat (HO:n toimeenpano)

- Ilmastoruokaohjelma
- Vesiensuojelun tehostamisohjelma eli Veden vuoro –ohjelma
- Vesien- ja merenhoidon suunnitelmat
- Pilaantuneen Maa-alueet -strategia ja kunnostusohjelma
- Ravinteiden kierrätysohjelma
- Baltic Sea Action Plan –ohjelma

Kansalliset CAP-strategiasuunnitelmat toimeenpanon välineinä

CAP keskeisenä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi

Komissio antaa erityissuosituksen strategiasuunnitelmien laatimiseen

Suosituksen pohjana komission laatima analyysi yhdeksästä CAP:n tavoitteesta

1. Tilojen tulot ja resilienssi
2. Markkinat ja kilpailukyvyyn kasvu
3. Tilojen asema arvoketjussa
4. Ilmastomuutoksen vaikutusten vähentäminen ja siihen sopeutuminen, ml. kestävä energia
5. Luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, kestävä käytön edistäminen
6. Luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen sekä elinympäristön ja maiseman suojelu
7. Nuorten viljelijöiden yritystoiminnan edistäminen maaseudulla
8. Työllisyyden edistäminen, sosiaalinen ulottuvuus ja paikallinen kehitys maaseudulla, ml. biotalous ja kestävä metsätalous
9. EU:n maatalouden vastuunkannon parantaminen yhteiskunnan vaateisiin ruuasta ja terveydestä (turvallisuus, ravitsemus, eläinten hyvinvointi)

Siirtymäkausi, elvytys ja tuleva kausi

- Komissio antoi kehusehdotuksen toukokuun alussa 2018.
- Siirtymäkausi virallisesti 1 vuosi -> 2022, todennäköisesti 2 v -> 2023
- Komissio antoi 27.5.-2.6.2020 ehdotukset **EU:n elpymissuunnitelmaksi**, jonka tavoitteena on tukea koronaviruksen jälkeistä Euroopan elpymistä.
- Rahoituskehys- ja elpymisratkaisusta saavutettiin **neuvottelutulos** Eurooppa-neuvostossa heinäkuussa 2020

Elpymisvarojen ja aikataulun yhteensovittaminen?

